

MATS WIKLUND:

Buchanan – korsriddaren

President Richard Nixon hade tre talskrivare som var för sig speglade denne sammansatte mans temperament och perspektiv.

På den liberala flanken befanns Raymond Price: en kontemplativt lagd och urban republikan som kallades fram när presidenten ville klä i ord sin politiska filosofi. (Inrikespolitiskt måste Nixon betraktas som en moderat upplaga av Lyndon Johnson.)

När han ville vara både bitande och humoristisk men avgjort konservativ var det dags för William Safire, numera krönikör i New York Times.

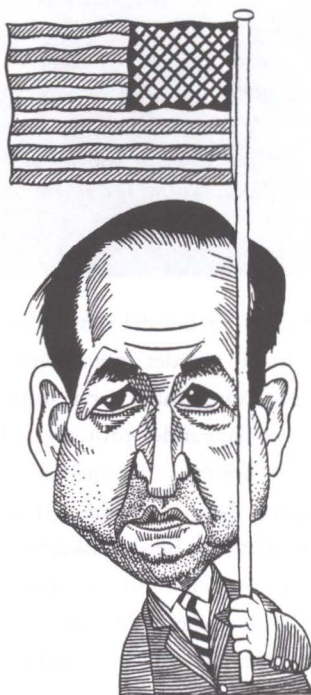
Men om Richard Nixon var ursinning – på studenter, Vietnam, demokrater eller kommunister – släpptes Patrick Buchanan loss. Ingen kunde som han ge uttryck för

---

MATS WIKLUND är chef för *Liberala Nyhetsbyrån*.

Nixons förakt och aggressioner mot de krafter som underminerade USA:s styrka och hans politik, två sammanflätade begrepp.

Nixon var pragmatiker och realist men hans personlighet hyste ett betydande inslag av puritanism och en därmed vidhängande syn på mänskligheten som uppdelad i goda

och onda. Den kunde han ofta hålla i schack men emellanåt brast det. Pat Buchanan, däremot, kände aldrig behov av att lägga band på sig. Varför det, när man med absolut säkerhet kunde säga sig företräda det rätta och det rena? Det fanns fiender och det fanns vänner – ingenting där emellan. Så tänker och talar den som med irländskt påbrå danats i strikt katolsk miljö. En katolicism som han själv beskriver som kompromisslös och militant. Självbiografin från 1988 heter inte överraskande *Right From the Beginning*.

I Theodore Whites *The making of the President 1972* beskriver Buchanan sina fiender: "They live in Georgetown, with their parties; they never invited us, they ignored us. We were the vanguard of Middle America and they were the liberal elite. It's a schism that's cultural, political, social, emotional. When we came in in 1968 they dominated all American society – the media, the Supreme Court, the bureaucracy, the

foundations. They left us with our cities burning, and inflation going, our students rioting on the campus. And Nixon challenged all this. He rejected them outright, he challenged their assumptions.”

Republikansk rädsla

Det är i grund och botten samma budskap som han som presidentkandidat förde fram nästan 25 år senare. Här finns motviljan mot ”Washington” och dess liberala kottierier, övertygelsen om att en elit styr landet utan intresse eller förståelse för vanliga människor: ”Middle America”.

Pat Buchanans plötsliga framgångar skapade en betydande rädsla bland ledande republikaner. Deras uppslutning bakom Bob Dole berodde uteslutande på vetskapen om att partiet höll på att slitas sönder. Med en tidig nominering av Dole skulle tid ges för att läka sårerna och dämpa motsättningarna. Det kommer med all sannolikhet att visa sig vara en förhoppning som vilar på lösan sand.

Sig själva att skylla

Buchanan är nämligen beredd att slåss för sin sak, eller snarast mot det han ogillar: aborter, frihandel, homosexuella, invandring. Han har ett budskap som vunnit betydande gehör och alla försök att stoppa honom på konventet i San Diego lär föda nya och uppsplitande konflikter. Republikanerna och Bob Dole sitter i en fälla. Och de har sig själva att

skylla. Genom sin önskan att hålla samman en koalition och undvika konflikter gav de Buchanan fritt spelrum. En betecknande reaktion var oviljan att kalla honom extremist, bara åsikterna skulle vara extrema. Annars kunde man ju stöta sig med väljarna som verkade så mottagliga för Buchanans verklighetsbeskrivning.

” Ett motstånd mot frihandel innebär en så stark avvikelse från republikanernas världsbild att det borde diskvalificera från medlemskap. Nixon, Reagan och Bush kämpade alla mot isolationism. De ställde, med Ford och Carter, i en unik manifestation upp gemensamt för frihandelsavtalet NAFTA som Bill Clinton lyckades driva igenom. Det bidrog till att sätta Ross Perot på plats, men Pat Buchanan tog inte intryck. Under hela primärvalsprocessen utmålade han NAFTA och frihandel som ett allvarligt hot mot USA:s välfärd och framtid.

”

Det säger en hel del om ett partis inre tillstånd när det inte förmår att helhjärtat upprätthålla och försvara sina grundläggande principer. Ett motstånd mot frihandel innebär en så stark avvikelse från republikanernas världsbild att det borde diskvalificera från medlemskap. Nixon, Reagan och Bush kämpade alla mot isolationism. De ställde, med Ford

och Carter, i en unik manifestation upp gemensamt för frihandelsavtalet NAFTA som Bill Clinton lyckades driva igenom. Det bidrog till att sätta Ross Perot på plats, men Pat Buchanan tog inte intryck. Under hela primärvalsprocessen utmålade han NAFTA och frihandel som ett allvarligt hot mot USA:s välfärd och framtid. Och det med en retorik och framtoning som haft påtagliga likheter med både George Wallace's och Joe McCarthy's: vulgär, aggressiv och lögnaktig. Här uppenbarades någonting av det sämsta i amerikansk politik och med hörbara historiska ekon. Men invändningarna från dem som borde sagt ifrån var, precis som tidigare, kraftlösa och spridda.

Än värre har varit tystnaden från ledande håll om Pat Buchanans rasism och flirt med fascismen. Många svenskar känner inte till att republikanerna länge var det parti som åtminstone var villigt att ta de svartas situation och frihetskamp på allvar. Arvet från Lincoln förpliktade, dock inte hos Pat Buchanan.

Anti-semitiska böjelser

Att han hyser anti-semitiska böjelser kan inte betvivlas. Flera konservativa analytiker har noterat Buchanan's vana att namnge just judar när han vill kritisera företeelser och institutioner. Under Gulfkriget anklagades indirekt judar för bristande patriotism. Vittnesmål av överlevande från koncentrationslägren ringaktas. I sin kritik av Wall Street och

storfinansen, säger statsvetaren Seymour Martin Lipset till New York Times, framhåller Buchanan ofta judiska namn som finansminister Robert Rubin, Federal reserve Bank's Alan Greenspan och investmentbolaget Goldman-Sachs. Norman Podhoretz kallar honom rakt ut för en "obotlig anti-semit". Buchanan slår ifrån sig anklagelserna. Likså försvarade han sin gode vän i kampanjledningen som visade sig ha haft samröre med nynazister. För rättvisans skull måste tilläggas att han faktiskt har judiska vänner.

Aldrig president

Pat Buchanans typ kan aldrig bli

president. Han är en regelrätt extremist i ett land där människor i allmänhet skyr fanatiker och intolerans. Men hans manöverutrymme har kunnat växa därför att det amerikanska samhället gradvist blivit allt mer komplicerat och framtidspessimistiskt. Många känner att de håller på att förlora kontrollen över sina liv. Osäkerheten föder aggressioner. Enkla och drastiska lösningar lockar. Syndabockar skall utpekas. Sådana stämningar är inte i avtagande, tvärtom. Buchanan har skickligt och hänsynslöst förstått att utnyttja dem. Hans korståg lär vi ännu inte ha sett slutet på.

ORD

*Beviljas förtidspensioner fortfarande med **automatik** på basis av något enstaka läkarintyg?*

Hur många invandrare utnyttjar möjligheten att vända tillbaka till sina hemländer med svensk förtidspension som livränta?

Härom veckan kunde TV-tittarna åka taxi med folk som filmades utan att veta om det. Taxichaufförerna var lejda samtalspartners. En av passagerarna var en ung vacker kvinna från Tunisien. Hon skulle snart gifta sig. Med en turk som också var taxichaufför.

- Jahaa. Då skulle de väl skaffa barn snart då?

Den blivande bruden hade redan två barn.

- Jasså? Bodde dom med sin pappa nu då?

Han hade rövat bort dem. Till Tunisien.

- Nämen, vad hemskt. Hade hon inte försökt få dom tillbaka då?

Jo, men de tunisiska myndigheterna hade gett pappan vårdnaden. Grejen var att hennes förra man hade förtidspension från Sverige, han hade haft lite psykiska problem och lite så där. Och myndigheterna ansåg att eftersom han hade sin försörjning tryggad från Sverige så kunde de ge honom barnen.

Det var sidohandlingen i den berättelse som råkade rullas upp i en taxi framför dolda kameror.

*Vi har mer än 400 000 förtidspensionärer. Hur många av dem får pengarna till fjärran länder efter att ha bott en tid i Sverige? Är det hedervärt av oss, eller är det **flathet** på gränsen till dumhet?*

Helena Rivière